

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων του έτους 1994

Ἀξιότιμε Κύριε Γενικέ,

Ὁ ἀπολογισμὸς τῆς ἐρευνητικῆς ἐργασίας τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τῆς Ἀρχαιότητος κατὰ τὸ 1994 ἔχει κατὰ προγράμματα ὡς ἐξῆς:

I. Στὰ πλαίσια τοῦ **Νεολιθικοῦ Προγράμματος** ἄρχισε ἡ διαδικασία ἐκτύπωσης τοῦ πρώτου τόμου τοῦ CORPUS νεολιθικῶν εἰδωλίων πού ἐτοιμάζει ἡ ἐρευνητρια κ. Ἄ. Ὀρφανίδη-Γεωργιάδη (Κ. Γαλλῆς-Ἄ. Ὀρφανίδη, NEOLITHIC FIGURINES OF THESSALY) πού θὰ ἀποτελέσει τὸν τρίτο τόμο στὴν σειρά μONOΓΡΑΦΙῶΝ τοῦ Κ.Ε.Α. Ἡ κ. Ὀρφανίδη συνέχισε τὴν συλλογὴ καὶ ἐπεξεργασία ὕλικου γιὰ ἓνα δεῦτερο τόμο ἀδημοσίευτων εἰδωλίων τῆς Θεσσαλίας. Ἐπίσης, συνέχισε τὴν ἐνημέρωση τοῦ Νεολιθικοῦ Βιβλιογραφικοῦ Ἀρχείου τοῦ Κέντρου καὶ τὴν συγγραφὴ μONOΓΡΑΦΙΑΣ γιὰ τὴν νεολιθικὴ εἰδωλοπλαστικὴ.

II. Στὸ **Κρητομυκηναϊκὸ Πρόγραμμα** ὁ ἐρευνητὴς κ. Χ. Μπουλώτης συνέχισε τὴν ἐρευνητικὴ του ἐργασία σὲ θέματα Κρητομυκηναϊκῆς θρησκείας.

Ἡ κ. Δ. Δανιηλίδου συνέχισε τὴν ἀποδελτίωση νέων βιβλίων καὶ περιοδικῶν γιὰ τὴν ἐνημέρωση τοῦ γενικοῦ Βιβλιογραφικοῦ Ἀρχείου τῆς Προϊστορικῆς Ἑλλάδος πού καταρτίζεται ἀπὸ ἐτῶν στὸ Κέντρο, καθὼς καὶ γιὰ τοὺς ἐπιμέρους θεματικούς καὶ τοπογραφικούς καταλόγους του. Στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος γιὰ τὴν Κρητομυκηναϊκὴ θρησκεία ἀσχολήθηκε μὲ τὴν συγγραφὴ μελέτης γιὰ τὶς «Ὀκτώσχημες ἀσπίδες», τῆς ὁποίας ἔχει ἤδη ὀλοκληρώσει τὸ πρῶτο (περιγραφικὸ) μέρος.

Τὸ δυναμικὸ τοῦ Κέντρου αὐξήθηκε μετὰ τὴν ἀπόσπαση σ' αὐτὸ τῆς ἀρχαιολόγου τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ κ. Ἀλεξάνδρας Χριστοπούλου. Ἡ κ. Χριστοπούλου ἀνέλαβε ὑπηρεσία στὶς 6.6.94 καὶ μετὰ τὴν ἐνημέρωσή της γιὰ θέματα λειτουργίας τῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Κ.Ε.Α. ἄρχισε τὴν ἐρευνητικὴ της ἐργασία πού ἀφορᾷ τὴν Μεσοελλαδική/Ἑσπεροελλαδικὴ περίοδο στὴν Βοιωτία.

III. Στὸ **Κλασσικὸ Πρόγραμμα** ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου κ. Μ. Πιπιλῆ ἀσχολήθηκε καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος κυρίως μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦ CORPUS VASORUM ANTIQVORVM (συγγραφὴ νέου τόμου καὶ συντονισμὸς τῆς ἐτοιμασίας τόμων ἀπὸ ἄλλους συγγραφεῖς στὰ πλαίσια τῶν ἀρμοδιοτήτων της ὡς γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ CVA) καθὼς καὶ μὲ τὸ διεθνὲς πρόγραμμα τοῦ CORPUS SIGNORVM IMPERII ROMANI (βλ. παρακάτω).

IV. Διεθνῆ προγράμματα τῆς Ἀκαδημίας πού τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Κ.Ε.Α.

α) Corpus Vasorum Antiquorum

Κατὰ τὸ 1994 συνεχίσθηκε ἡ πρόοδος τοῦ προγράμματος τοῦ CVA. Τὸ ἐκδοθὲν τὸ 1993 ἔργο τῆς κ. Μ. Πιπιλῆ «Μελανόμορφοι σκύφοι τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου» ἔγινε πολὺ εὐμενῶς δεκτὸ ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ καὶ τὴν διεθνῆ ἐπιστημονικὴ κοινότητα καθὼς καὶ τὴν Διεθνῆ Ἀκαδημαϊκὴ Ἐνωσιν. Ἡ κ. Πιπιλῆ ἄρχισε τὴν συγγραφὴ νέου τόμου μὲ ἀγγεῖα ἰδιωτικῶν ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ μετέβη τὸν Ἰούλιο στὴν Ἀγγλία γιὰ μελέτη στὸ Παν/μιο τῆς Ὁξφόρδης καὶ τὸ Βρετανικὸ Μουσεῖο. Συνεχίσθηκε ἡ ἐτοιμασία τῶν τόμων: Ἀγγεῖα τῆς Συλλογῆς τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης (ὑπὸ Χ. Κουκούλη-Χρυσανθάκη), Ἀγγεῖα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Θεσσαλονίκης (ὑπὸ Κ. Σισμανίδη), Ἀγγεῖα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Μαρθῶνος (ὑπὸ Π. Βαλαβάνη), Ἀττικῆς μελανόμορφοι λήκυθοι τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου (ὑπὸ Ε. Στασινοπούλου καὶ Ε. Σερμπέτη) καὶ Ἀγγεῖα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ρόδου (ὑπὸ Α. Λαιμοῦ). Ὅλα τὰ παραπάνω τεύχη, πλὴν τοῦ τελευταίου, χρηματοδοτοῦνται ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

β) Tabula Imperii Romani

Στὰ μέσα τοῦ 1994 συνήφθησαν τέσσερις νέες συμβάσεις γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ ἔργου τῆς TABULA: Ἡ κ. Π. Καραναστάση συνεχίζει τὴν προετοιμασίαν τοῦ τεύχους τῆς Θεσσαλίας, ἡ κ. Β. Παπαευθυμίου ἀρχίζει τὴν προετοιμασίαν τοῦ τεύχους τῆς Πελοποννήσου, ὁ κ. Χ. Βασδάρης τοῦ τμήματος γιὰ τὴν Ἀττικὴ-Βοιωτία-Εὐβοία, καὶ ἡ κ. Ἀ. Πετροπούλου συμπληρώνει τὰ λήμματα τοῦ τεύχους τῆς Κρήτης.

γ) Corpus Signorum Imperii Romani

Στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος αὐτοῦ ἡ κ. Μ. Λαγογιάννη κατέθεσε πρὸς ἔκδοση τὸ ἔργο τῆς «Μακεδονία I, 1: Τὰ πορτραῖτα στὰ ταφικὰ μνημεῖα», πού θὰ ἀποτελέσει τὸ πρῶτο ἐλληνικὸ τεῦχος αὐτῆς τῆς διεθνοῦς σειρᾶς. Ἀρχισε ἡ μετάφραση τοῦ ἔργου στὰ γερμανικὰ καὶ ὑπολογίζεται ὅτι θὰ εἶναι ἔτοιμο πρὸς ἐκτύπωση τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1995.

Ἄλλες δραστηριότητες τῶν ἐρευνητῶν τοῦ Κ.Ε.Α.

Ἡ Διευθύντρια τοῦ Κ.Ε.Α. συμμετέσχε τὸν Ἀπρίλιο σὲ ἡμερίδα πού ὀργάνωσε ὁ Δῆμος Ἀθηναίων μὲ θέμα «Αἱ ἀρχαῖαι ἡμῶν πρόγονοι» μὲ τὴν ἀνακοίνωση «Παραστάσεις γυναικῶν σὲ ἀρχαῖα καὶ κλασσικὰ ἀγγεῖα» (ἡ ὁμιλία ἐκδόθηκε στὰ πρακτικὰ τῆς ἡμερίδος). Ἐπίσης, συμμετέσχε σὲ συνέδριο τῆς Ἀμερικανικῆς Σχολῆς Κλασσικῶν Σπουδῶν γιὰ τὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ κεραμικὴ (Δεκέμβριος 1994). Συνέ-

χισε τήν μελέτη τῶν μελανόμορφων ἀγγείων τοῦ Μουσείου Μπενάκη τῶν ὁποίων ἔχει ἀναλάβει τήν δημοσίευση. Δημοσιεύθηκαν τὰ ἄρθρα τῆς PELAGON καὶ PHILOKTETES στὸν 7ο τόμο τοῦ «Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae».

Ὁ κ. Χ. Μπουλώτης ἔλαβε μέρος στὶς ἀνασκαφές τοῦ προϊστορικοῦ οἰκισμοῦ στὸ Ἀκρωτήρι Θήρας (Ἰούλιος 1994). Ἐπίσης, σὲ συνεργασία μὲ τὴν Κ' Ἐφορεία Προϊστορικῶν καὶ Κλασσικῶν Ἀρχαιοτήτων Λέσβου διεξήγαγε ἀνασκαφές στὸ Κουκονῆσι Λήμνου (Σεπτ.-Ὀκτ. 1994). Ἡ ἔρευνα αὐτὴ χρηματοδοτεῖται ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τὸ Ἴδρυμα Ψύχα καὶ τὴν Κοινότητα Μοῦδρου. Δημοσιεύθηκαν τὰ ἄρθρα του «Κουκονῆσι: Ἐνας νέος προϊστορικὸς οἰκισμὸς στὸν κόλπο τοῦ Μοῦδρου καὶ τὸ προϊστορικὸ πρόσωπο τῆς Λήμνου» (Ἀρχαιολογία 50, Μάρτιος 1994, σελ. 19-27), «Παραδοσιακὸς κρῆνες τῆς Λήμνου» (Ἀρχαιολογία 50, Μάρτιος 1994, σελ. 79-88) καὶ «Μουσεῖο ἱστορίας παιδιικοῦ παιχνιδιοῦ καὶ βιβλίου στὴ Μύρινα - Μιὰ ἰδέα πραγματώνεται» (Ἀρχαιολογία 50, Μάρτιος 1994, σελ. 95-99), καθὼς καὶ ἡ μελέτη του «Τὸ μυκηναϊκὸ κόσμημα (16ος-12ος αἰ. π.Χ.)» στὸν τόμο τοῦ Μουσείου Μπενάκη «Τὸ Ἑλληνικὸ Κόσμημα» (ἐκδ. Ἀδάμ, 1994) σελ. 27-120.

Ἡ κ. Ἀ. Ὀρφανίδη-Γεωργιάδη συμμετέσχε στὸ ἐποπτευόμενο ἀπὸ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τῆς Ἀκαδημίας ἐρευνητικὸ πρόγραμμα «Ἑλληνικὸς Πυραμίδες». Ἐλαβε μέρος στὴν ἡμερίδα τοῦ Δήμου Ἀθηναίων «Αἱ ἀρχαῖαι ἡμῶν πρόγονοι» (Ἀπρίλιος 1994) μὲ τὴν ἀνακοίνωση «Ἡ γυναίκα, κυρίαρχη μορφή στὴν νεολιθικὴ τέχνη» (ἡ ἀνακοίνωση ἐκδόθηκε στὰ πρακτικὰ τῆς ἡμερίδος), καὶ στὸ 7ο Διεθνὲς Συνέδριο Σπουδῶν Ν.-Α. Εὐρώπης (Θεσ/νίκη 29/8-4/9/94) μὲ θέμα: «Common elements in the figurine art and symbolism of the Balkan peninsula». Ἐδῶσε διάλεξη γιὰ τὶς μορφές τῆς νεολιθικῆς εἰδωλοπλαστικῆς στὸ Κέντρο Σπουδῶν Ν.-Α. Εὐρώπης (Δεκέμβριος 1994). Συμμετέσχε στὴν συγγραφὴ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ καταλόγου τῆς ἐκθεσης τοῦ Μουσείου Γουλανδρῆ «Ὁ Νεολιθικὸς κόσμος: στὶς ρίζες τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ». Τέλος, δημοσιεύθηκε ἡ ἀνακοίνωσή της (μὲ τὸν Κ. Γαλλῆ) «Vingt visages nouveaux de la société néolithique thessalienne» (Actes du colloque international de Lyon «La Thessalie, 15 années de recherches, 1975-1990», Lyon, pp. 155-162).

Ἡ κ. Δ. Δανιηλίδου συμμετέσχε στὸ ἐποπτευόμενο ἀπὸ τὸν Ἀκαδημαϊκὸ κ. Σ. Ἰακωβίδη ἐρευνητικὸ πρόγραμμα «Δημοσίευση τῶν ἀνασκαφῶν Μυκηναίων 1962-1989», ἀσχολούμενη κυρίως μὲ θέματα ὀργανωτικὰ καὶ ὑποδομῆς.

Τέλος, ἡ κ. Α. Χριστοπούλου ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἐπεξεργασία γιὰ ἔκδοση στὰ

πρακτικά τοῦ Β' Διεθνοῦς Συνεδρίου Βοιωτικῶν Μελετῶν στὸ ὁποῖο συμμετέσχε (Λιβραδειά, 1992 - ὑπὸ ἐκτύπωση) τῆς ἀνακοίνωσής της «Εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Στενὴ Μαυροματίου».

Μὲ ἰδιαίτερη τιμὴ
Ἡ Διευθύντρια
Μαρία Πιπιλῆ